

nis formalis: ceteris tamen caret: ut patet: quia in Deo est independenter; estque in ipso per prius; ac perfectius; quam in creaturis; cum hoc tamen dicitur vniocum: bene verum est tamen: quod vniocatio quanto magis recedit à primo gradu: tanto accedit ad Analogiam: & ideo hic vltimus gradus vniocationis est magis analogicus, quam alij duo: cum hoc tamen est vniocatus: nam Analogia optime secum vniocationem patitur.

4. Not.

Quarto notandum: conceptum entis communem, & vniocum, Deo, & creaturis, posse dupliciter realem dici: Primo quod à parte rei sit quædam realitas subiectiua in Deo, & in creaturis, vere, perfecte, & adæquate existens realiter in aliquo priori natura, quam ad esse Dei, & creaturæ, per finitum, & infinitum, contrahatur: secundo quod sit realitas obiectiua, imperfecta, & inadæquate, apta tamen mouere intellectum per speciem intelligibilem ipsam representantem, & apta terminare notitiam sui abstractiuam. Primo modo, conceptus obiectiuus entis, quem ponimus vniocum Deo, & creaturis, non dicitur realis: bene tamen secundo modo: nam gradus entis in creatura; vel per se, ut communis est; vel mediante suo singulari; scilicet, hoc ente, causat, mediante Phantasmatæ, & intellectu agente, speciem sui intelligibilem representantem gradum entis, ut sic, & indifferentem ad Deum, & creaturam, tanquam realitatem inadæquatam, & imperfectam: gradus enim entis in Deo, prout sine infinitate concipitur; entitas quædam est inadæquata, & imperfecta, representabilis intellectui imperfectæ, abstractiue, & confuse, concipienti per speciem intelligibilem à gradu entis creati causatâ, in qua specie realitas inadæquata vtriusque entis finiti, & infiniti, tanquam in suo representatio vniocatur.

1. Corol.

Ex quibus infero primo, quod quando Doctor in primo, distinct. 8. q. 2. ad quoddam argumentum Henrici ait: Deum, & creaturam, non conuenire in aliqua realitate; sed in conceptu entis; debet intelligi, ut ibi notauit Tataricus; de realitate subiectiua; non vero de obiectiua: & quando in solutione ad primum principale videtur negare conceptui entis non correspondere aliquam realitatem; loquitur de conceptu adæquato, & de realitate adæquata: non vero loquitur de conceptu inadæquato, & imperfecto, & de realitate imperfecta, & inadæquata: ut notauit Stephanus Bursifer ibidem.

2. Corol.

Infero secundo, non dissentire nostros inter, se; cum alij dicunt conceptum entis, de quo loquimur, esse communem communitate realitatis: alij autem tantum communitate rationis per intellectum abstractentem: nam primi, de quorum numero sunt Canonici primo Physic. quæst. 7. & Antonius Trombera in suis Formalitatibus, loquuntur de conceptu reali inadæquato, & realitate obiectiua: Secundi vero; ut sunt, Bargius in primo distinct. 8. quæst. 2. & alij formalizantes, negant ipsum esse realem realitate subiectiua; & ideo appellunt ipsum rationis, & benedicunt: solum enim verbaliter differunt.

3. Corol.

Infero tertio, vniocationem entis solum

dari apud intellectum abstractiue, & imperfectè intelligentem, qualis est viatoris: vnde Deus, & comprehensor, qui intuitiue videt ens cum suis modis, non possunt habere conceptum imperfectum, & inadæquatum, entis; quia illa entitas non est nata mouere intellectum intuitiuum, nec eius actum terminare sine suo modo; & ita necessario mouet, & terminat, ut entitas adæquata, ac realitas perfecta: ut docet Doctor vbi supra.

Vlt. not.

Vltimo notandum: quod vniocatio, & æquiuocatio, opponuntur. Vnde æquiuocatio physica, & vniocatio physica: vniocatio Logica, & æquiuocatio Logica (siue limitata, siue transcendens) & vniocatio Metaphysica, ac æquiuocatio Metaphysica, non se compatiuntur: bene tamen vniocatio Metaphysica cū æquiuocatione Logica, & cum æquiuocatione physica: & vniocatio Logica transcendens, cū æquiuocatione Logica prædicamentali.

1. Conclus.

Dicendum primo, loquendo de vniocatione Logica prædicamentali; ens est pure æquiuocum decem Prædicamentis: vniocum tamen Deo, & creaturis, substantiæ, & accidenti, loquendo de vniocatione transcendente. Hæc quoad primam partem est Doct. Vbi cumque loquitur, & asserit, ens esse æquiuocum substantiæ, & accidenti, ac decem prædicamentis: sic enim eum exponunt Mauricius, quæst. 9. super vniuers. §. 4. dubitatur: & Pater Franciscus Arretinus in Annotationibus super quæst. 7. primi Physicorum: & probatur: inter vniocum, & æquiuocum Logicum, non datur medium: sed ens non est vniocum Logicum prædicamentale decem prædicamentis: ergo est illis æquiuocum prædicamentale: minor patet: quia vniocum Logicum prædicamentale ad aliquod quinque vniuersalium spectat, ad quorum nullum ens spectare potest: ut probat Doctor in hac quæst. argumento tertio ad oppositum: & ultra probari potest omnibus rationibus, quibus Doctor probat ens non esse vniocum decem prædicamentis. Quare decipiuntur Scotistæ affirmantes Doctorem hic loqui de æquiuocatione physica: nam in hoc sensu etiam quodlibet prædicamentum est suis inferioribus æquiuocum: latent enim in generibus æquiuocationes.

Nota.

Secunda pars videtur esse Doct. in primo distinct. 8. quæst. 2. lit. S. eamque amplectuntur Mauricius, & alij Scotistæ; & patet: nam, ut statim dicemus, ens dicit conceptum vniocum omnibus prædicatis, Metaphysice loquendo: ergo Logicus tali conceptui potest aliquam secundam intentionem Logicam applicare: non prædicamentalem ut probauimus: ergo transcendentalem: igitur, &c.

2. Conclus.

Dicendum secundo: Metaphysice loquendo; ens reale est vniocum Deo, & creaturis, Substantiæ, & Accidenti, in tertio, & quarto, vniocationis gradu: hæc est Doctoris locis, in quibus vult ens esse vniocum: & probari potest omnibus argumentis in principio huius quæstionis allatis: & ultra probatur primo auctoritate: nam Author libri de causis ait: quod omnis multitudine debet reduci ad aliquod prius vnum: sed omnia sub ente inclusa sunt multa: ergo debent ad vnum

vnum prius reduci: & non ad vnum Analogum: nam Analogum præsupponit analogata esse: ens autem ante omnia est: ergo tale vnum est ens. Et Auicena in sua Logica testatur, ens neque substantiam dicere, neque Accidens: ergo dicit aliquid supra substantiam, & Accidens. Sed quidquid sit de autoritatibus probatur ratione.

Secundo, omnis intellectus certus de vno conceptu, & dubius de diuersis, vel duobus, habet conceptum, de quo est certus alium, & neutrum, à conceptibus, de quibus est dubius: quia de nullo eodem conceptu potest simul aliquid esse certus, & dubius: aliàs de eodem conceptu esset certus, & non certus: quod implicat: sed intellectus viatoris potest esse certus de Deo, quod sit ens; dubitans, vtrum sit ens finitum, vel infinitum: ergo conceptus entis de Deo est alius à conceptu entis finiti, & non finiti: sed talis conceptus entis includitur in illis essentialiter: ergo est illis vniocum: hæc enim duo sunt de ratione conceptus vniocum: quod sit alius ab vniocatis; & in illis quid dicitur includatur. Miror probatur: quilibet enim Philosophus fuit certus illud, quod posuit primum principium, esse ens: nam ille, qui posuit ignem primum principium, certus fuit; quod ignis erat ens: & dubitabat, vtrum esset finitum, vel infinitum: primum, vel non primum: non enim fuit certus, quod esset primum: quia fuisse certus de falso, quod non est scibile: nec fuit certus, quod non esset, non primum: quia non posuisset oppositum: ergo intellectus potest habere conceptum entis alium à finito, vel infinito conceptu.

Huius rationi, quæ est Auicena, & ponitur ab Algazele primo Metaph. tract. 1. cap. 2. Variè respondent aduersarij: est enim Achilles Scotistarum. Alij enim maiorem admittentes dicunt ad minorem: quod talis intellectus est certus de aliquo vno conceptu disiuncto: & dubius de alio qua parte disiuncti: id est dubitat; an conceptus disiunctus claudatur in partibus conceptus disiuncti: ac per consequens dubitat; an sit vniocatus.

Sed contra: hæc solutio rationem Doctoris confirmat: fateur enim ens dicere conceptum vnum à suis inferioribus abstractum: & cū æquiuoco non correspondeat conceptus aliquis, necessario erit vniocatus: cum non detur medium: ut ex dicendis suppono.

Alij cum Henrico in Summa art. 2.2. quæst. 1. 2. & 3. respondent; conceptum entis dictum de Deo, & creaturis, non esse vnum conceptum, sed duplicem, qui propter maximam propinquitatem, & similitudinem, vnus videtur.

Sed contra: quia tunc destrueretur via inueniendi conceptum vniocum: diceret enim ego, conceptum animalis dictum de homine, & Leone, non esse vnum, sed duos propter similitudinem. Vide Doct. Præterea: quia impossibile est intellectum duos conceptus apprehendere, ut vnum patet: quia quando intellectus apprehendit aliquem conceptum obiectiuum proprium, apprehendit illum sub ratione propria: sed ratio illius propria est alteri incompossibilis: ergo quando intellectus apprehendit illum, est, ut condi-

stinctum, & alteri incompossibile: ac per consequens si conceptus entis, qui dicitur de Deo, & alter, qui dicitur de creatura, sint diuersi, nunquam, ut vnus ab intellectu poterunt apprehendi.

Alij, de quorum numero est noster Aureolus, negant, intellectum habentem dubitationem de illis conceptibus habere conceptum aliū ab illis: & adducunt instantias. Prima: sint tres homines in quodam loco obscuro, qui nomine, Petri, vocentur; & vnus illorum me in eodem loco exiit: tunc percipiat: tunc certus sum; quod Petrus me percipiat: dubito tamen; vtrum hic, vel ille: ergo Petrus importat vnum conceptum communem illis: non valet. Similiter ponatur piscis marinus in sacco vno, & animal latrabile simul in eodem sacco: tunc moueatur aliquod eorum: certus sum, quod canis mouetur: & habeo de hoc conceptu certum; & tamen dubito, an sit animal latrabile: an piscis marinus: ergo canis importat conceptum communem vtrique: non sequitur. Tandem Scotus & D. Thomas controuertunt; an natura, quæ est communis, sit aliquid à parte rei distinctum; an tantum ratione. Vterque ergo in isto casu habet conceptum de natura communi: dubitat tamen de illa communitate; an sit realis, vel rationis: ergo ille conceptus est communis enti reali: & rationis? non valet: cum nihil sit enti reali, & rationis commune.

Cæterum: hæc solutio rationi Doctoris non contradicit: nec allata exempla sunt ad rem. Doctor enim ait: quod intellectus certus de vno conceptu alicuius rei, & dubius de conceptibus particularibus talis rei, habet conceptum, de quo est certus, alium à conceptibus illis, de quibus est dubius: quæ propositio est vera; & in allatis exemplis non continetur: non in duobus primis: nam conceptus, de quo est certus, non includitur in conceptibus, de quibus est dubius: est enim ille conceptus, de quo est certus, in vtroque extremo conceptus effectus: & conceptus alij sunt conceptus causæ: vnde, ut ad rem facerent, deberent esse conceptus, vel causæ, vel effectus. Tertium etiam nihil valet: nam non datur conceptus communis enti reali, & rationis, de quo sint certus, licet dentur conceptus, de quibus dubitant.

Tandem respondet nouiter Rubius distinguendo minorem: stat enim dupliciter concipi ens non conceptis particularibus rationibus: primo modo; non conceptis illis distincto; & expresse: secundo modo, non conceptis illis implicite, & in confuso. In primo sensu minor est vera; & in secundo falsa: nam implicite concipere ens non conceptis suis inferioribus, & modis.

Sed contra: quia ratio non procedit de cognitione distincta, ut opponitur confusa: certum est enim, quod intellectus viatoris concipit ens, & sua inferiora, confuse: sed procedit de cognitione certa, ut opponitur dubiæ: & hæc, affirmat esse aliam à cognitionibus dubijs: maxime quia solutio nobis fauet: animal enim, quamuis confuse simul cum inferioribus cognoscatur, est illis vniocum; & ita de ente dici potest.

Secundo probatur conclusio: implicat aliqua plura in eodem conceptu conuenire, & differre: sed